

EUROPEP Hekim Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *EUROPEP Hekim Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21472>

Özet

EUROPEP Hekim Değerlendirme Ölçeği, hastaların birinci basamak sağlık hizmeti sunucuları olan hekimlerinden aldıkları bakımın kalitesine dair memnuniyet düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş uluslararası bir araçtır. Bu ölçek, hekim-hasta ilişkisi, iletişim becerileri, hizmet sunumunun organizasyonu ve klinik performans gibi kritik alanlarda hasta algısının değerlendirilmeye odaklanmaktadır. Türkiye'deki çalışmada, ölçeğin kültürel ve dilsel adaptasyonunu sağlayarak Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılması amaçlanmıştır.

Ölçek, Avrupa genelinde yaygın olarak kullanılan bir standardı temsil etmekte olup, Türkiye'de yapılan uyarlama çalışması (Aktürk ve ark., 2002) ile Türk sağlık sistemindeki hekim performansının hasta gözünden değerlendirilmesine olanak tanımıştır. Bu sayede, sağlık hizmetlerinin kalitesini artırmaya yönelik geri bildirim mekanizmaları oluşturulmasına önemli katkılar sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

EUROPEP, Hekim Değerlendirme, Hasta Memnuniyeti, Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri, Kalite Ölçümü, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Aktürk, Z., Dağdeviren, N., Şahin, E. M., Özer, C., Yaman, H., Göktaş, O., ... ve Maraş, ?.

Amaç

EUROPEP Hekim Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, birinci basamakta görev yapan hekimlerin sunduğu hizmet kalitesini standardize edilmiş bir yöntemle, doğrudan hastaların bakış açısıyla değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle **hekim-hasta ilişkisi**, erişilebilirlik, tıbbi bilgi sağlama ve hizmetin genel organizasyonu gibi boyutlarda hastaların ne ölçüde tatmin olduğunu belirlemeyi hedefler.

Ölçek, hem bireysel hekim performansını izlemek hem de kurumsal düzeyde sağlık hizmeti kalitesini kararlaştırılabilir olarak analiz etmek için tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde ve sağlık politikalarının geliştirilmesinde önemli bir girdi sağlamaktadır.

Yapı (Ölçülen Kavram)

EUROPEP ölçeği, genellikle hastaların birinci basamak hekimleriyle etkileşimlerinden

kaynaklanan **hizmet kalitesi algısı** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle iki temel faktör veya alt boyutta incelenir: 1) Hekimin Klinik Davranış ve İletişimi (örneğin, dinleme, açıklama yapma, güven verme) ve 2) Hizmet Organizasyonu ve Eriilebilirlik (örneğin, randevu alma kolaylığı, bekleme süresi, telefonla erişim).

Ölçek, hastaların deneyimlerini kapsamlı bir şekilde ele alarak, sadece teknik yeterliliği değil, aynı zamanda hekimin empati ve iletişim becerileri gibi insani yönlerini de değerlendirmeye olanak tanır. Bu, birinci basamak sağlık hizmetlerinin bütüncül kalitesini yansıtan çok boyutlu bir yapıdır.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Aktürk ve arkadaşları (2002) tarafından yapılan Türkiye uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak amacıyla dilsel eşdeğerlik ve kültürel adaptasyon süreçlerini içermiştir.

Bu çalışmalarda, ölçeğin yapı geçerliğini incelemek üzere genellikle faktör analizi teknikleri kullanılmış ve maddelerin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini araştırılmıştır. Geçerlik çalışmaları, ölçeğin Türk popülasyonunda da hasta memnuniyeti yapısını başarıyla bir şekilde ölçtüğünü göstermelidir.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlik değerlerine dair doğrudan bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, bir psikometrik aracın akademik bir dergide yayınlanmış bir uyarlama çalışmasında, iç tutarlılık (genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı ile) ve/veya test-tekrar test güvenirliği yöntemlerinin kullanılmış olması beklenir.

Uluslararası standartlarda, EUROPEP ölçeğinin orijinal versiyonları yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahiptir. Türkiye uyarlamasında da, ölçeğin farklı alt boyutlarının kabul edilebilir düzeyde (psikometrik özellikler açısından genellikle 0.70 ve üzeri) güvenirlik katsayılarına sahip olduğunu varsayılmaktadır, bu da ölçeğin tutarlı sonuçlar verdiğini gösterir.

Faktör Analizi

EUROPEP ölçeğinin orijinal geliştirme sürecinde ve uluslararası uyarlamalarında yapılan faktör analizleri, genellikle iki ana faktörlü bir yapıyı desteklemektedir: "Hekimin Davranışları ve İletişimi" ve "Hizmet Organizasyonu". Aktürk ve arkadaşları'nın (2002) gerçekleştirdiği uyarlama çalışmasında da, ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı veya Açıklayıcı Faktör Analizi yöntemlerinin kullanıldığı tahmin edilmektedir.

Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyut altında toplandı ve Türk hastaların hekim değerlendirmelerinin Avrupa'daki genel faktör yapısıyla uyumlu olup olmadığının ortaya koymaktadır. Faktör yapısının korunması, ölçeğin uluslararası karşılaştırmalara uygunluğunu sürdürmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Ölçme Aracı Detayları

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle 5'li Likert Ölçeği formatında olup, hastaların memnuniyet düzeylerini "Çok Kötü"den "Mükemmel"e kadar derecelendirmelerini ister.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması yapılmıştır), İngilizce (Orijinal), ve birçok Avrupa dili.

Popülasyon Grubu: Birinci basamak sağlık hizmeti alan hastalar.

Yaş Grubu: Genellikle 18 yaş ve üzeri yetişkin hastalar.

Popülasyon Detayları: Aktürk ve arkadaşlarının çalışması, DEÜ Tıp Fakültesi'ne bağlı birinci basamak sağlık birimlerinden hizmet alan hastalar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Hekimle randevu sonrası, hastaların doldurduğu öz-bildirim anketi şeklinde uygulanır.

Anahtar Kelimeler

Hasta Deneyimi, Doktor Performansı, Sağlık Hizmeti Kalitesi, Birinci Basamak, Ölçek Geliştirme, Memnuniyet.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: Aktürk, Z. ve diğerleri (DEÜ Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye) ile ilgili kurumsal adresler.

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin uluslararası kullanım genellikle akademik ve kamu sağlık araştırmaları için serbest veya düşük maliyetli olsa da, ticari kullanım için orijinal

geliştiricilerden izin alınması gerekebilir. Türk uyarlaması için kullanımı izinleri Aktürk ve arkadaşlarından alınmalıdır.

Test Yılı (Uyarlama): 2002 (Aktürk, Z. ve ark. tarafından yayınlanmıştır).

PDF Erişimi: Ölçeğin PDF formatındaki orijinal materyaline buradan ulaşılabilir: europep-hekim-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aktürk, Z., Dağdeviren, N., Şahin, E. M., Özer, C., Yaman, H., Göktaş, O., ... ve Maraş, Ş. (2002). Hastalar hekimleri değerlendiriyor: EUROPEP ölçeği. DEU Tıp Fakültesi Dergisi, 16(3), 153-160.

EUROPEP Tasarım Grubu. (Orijinal ölçek geliştirme referansları).

EUROPEP Hekim Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal metindeki maddeler olup, bu girişte kaynak içerik sağlanmadığından dolayı böyle bırakılmıştır. Maddeler, Aktürk ve arkadaşlarının (2002) yayınından incelenmelidir.

Orijinal kaynaktan maddeler listelenmemiştir.